

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 12.

A Magyar Kurir 12-ik darabjához.

Historiai Akták.

Végezte a' XVI-dik Lajos' élete utolsó szempillantásai leírásának: —

Által akarta adni XVI-dik Lajos a' maga testamentomát Roux Jakabnak, hogy szolgálta által azt a' Párisi Magisztrátusnak, de ő azt el nem vette, így felelően: Réámtak a' bízott, hogy a' Királyt a' halálra vigyem. — Igaz, így felelt neki Lajos legkisebb bosszónkodásnak nyilatkoztatása nélkül. Egy más biztos' csakugyan magára váltota a' Király' testamentomának által adását — a' melly után oda nyújtott a' Királ' Clerynek egy petsétnyomót, egy házassági gyűrűt, melyre megházasodásának napja és esztendeje felmeltetve volt, és egy fűrt haját ilyen szókkal: — „Add által ezt a' petsétnyomót a' fiamnak, és ezt a' gyűrűt a' Királynénak, 's mond meg, hogy véghetetlenül nebezen efiik, hogy elhagyni kéntelen vagyok. Ezen fűrt hajban egész familiámnak hajából találattik. Add által ezt is neki. Mond-meg a' Királynénak, gyermekeimnek és hugomnak, hogy meg ígértem vala ugyan nekik, hogy most reggel még egyszer látni fogom őket: de jobbnak tartottam megkímélni őket egy ilyen keserves megválástól. Ah, melly keserves, hogy még egyszer meg nem ölelhetem őket.“ — Ekkor kitörlötte szemeiből a' könnyseppeket, 's még ezeket mondotta Clerynek: — Réád bízom, hogy utolsó jó kívánásomat mond meg nekik.“ — Azután a' Magistratális tisztekhez fordult, ajánlotta nekik az eddig szolgálatjában volt személyeket, 's kérte őket, hogy Clery maradjasson-

meg a' Királyné mellett; az után Sante r-rére vetette szemeit 's így szollott neki nemes és állhatatos tekintettel: Indúljunk útnak! —

Ezek valának utolsó szavai a' Temple béli lakhelyén. Mikor a' gráditson lefelé ment, szembe találkozott ezen háznak Mathey nevű gondviselőével és így szollott hozzá: Mathey! tegnap egy kevésse keménységgel viseltem erantad magamat; ne haragudj., — Mathey nem felelt semmit.

Mikor a' háznak udvarán által ment és azon szobák felé vetette szemeit, a' mellyekben a' familiája volt, olyan mozdulások vetettek észre rajta, mint ha minden tagjai nyilalkodásban lettek volna, 's csak alig alig mebetett tovább. Végre megérkezett a' szekérhez, melly a' Polgármesterré volt, 's beült abba a' maga gyóntató papja mellé. Szembe vellek egy Politziai Hadnagy és egy Kvártély mesterültek. Hat óra alatt senkinek nem volt szabadhalállal való büntetés alatt meggyitni házának ajtaját, a' melly idő alatt olyan volt Páris városa, mint egy valóságos pusztaság. Az út, a' holt elment a' szekér, a' Templétől fogva a' XV-dik Lajos' piatzáig, két fort formáló katonasággal volt megrakva; a' Karoussel piatzra 's ennek szomszédságaiba ágyuk voltak kiszegeszelve. Valami 100 ezer emberre teszik a' kün álló fegyveres sereget; azoknak az áldozatoknak számát, a' kik most egy áldozatott halálra kísérték 's azután magok is feláldoztattak, 80 ezerre számlálják. Rettegés és irtózás látszott ki mindeneknek ábrázatjokból. Meg volt házároztatva, hz senki ne mérészeljen kegyel-

mért kiáltani, 's a' ki ezt tselekedné, azonnal tömlétzbe vitettesék, hogy az aszszonyok othon maradjanak, 's még az ablakokat se mérészelje senki kinyitói. Ez a' nagy keménység volt az oka, hogy tsak kevés könyvező szemeket lehetett látni. Saunterre tudtára adatta volt előre a' Párisi Mágistrátusnak, hogy há valahol a' népet össze seregelné látja, azt azonnal lovasággal vereti széllyel. —

Májd két óra telt-el benne, míg útban volt a' szerentsétlen. Mikor az úgy nevezett Revoluzziós piatzra megérkeztek, ajánlotta a' Király a' maga gyóntató papját a' politziai személyeknek, és mikor látta, hogy ezek néki nem felelnek, nyilván való módon kérte őket, ilyen szókkal: Kérlek henneteket, hogy halálom után semmi baja ne legyen néki. — Felmeuvén a' vesztő alkotmányra, a' melly béki a' ditsősségre vivő kapá vala, tulajdon maga vetette le a' kaputját és oldotta-le nyakravalóját. Három hóhérok tudtára adván, hogy a' kezét megkötni és a' haját elvágni akarják, így szollott hozzájuk egy kevésbé eles hangon: *Nekem meg akarjátok kötni a' kezemet; bizonyos vagyok én a' magam áthatatósága felől.* Hanem meggondolkozván ismét e'képpea szollott: *Ugy tsináljátok a' mint tettük, már ez az utolsó áldozat.* — Ekkor a' vesztő alkotmányok szélére lépett, és így kezdett beszélni a' néphez: *Astátlanul halok-meg mind azokra a' bűnökre nézve, mellyekkel vádoltam; megengedtek ellenségeimnek, kérem az Istent, hogy bocsásson-meg nekik, mint én megbocsátok; és hogy azt a' vért, melly most kiontatik, ne borszálja-meg a' Frantzia nemzeten. Te pedig szerentsétlen nép!* —

Ezen szónak kimondásakor parantsolta Saunterre a' hóbérnak, hogy lásson hozzá köteletségéhez, melyre a' dobok is megötetvén, a' Király nem folytathatta tovább szavait. A' három hóber meg fogta az ál-

dozatot és a' gyilkos vas alá vitte, a' pap pedig ezeket a' felbéges vigasztalo szavakat intézte hozzá utóljára: *Szent Lajosnak fia, meny-fel az eg-köz, a' melly szempillantásban a' bard lebotogatva a' fejét a' testtől elválasztotta, melly is a' népek felmutattatott.* —

„Ily módon ment véghez, így rekesztibé szavait a' *Gazette de France.* a' melly ezen történetet mostanában elő beszéllette, ez a' királygyilkosság, mellyért ma az isteni könyörületességhez fohaszkodunk.

Magyar Ország.

Badáról Jan. 24-ik napján. Ezen hónap 11-ik napján Fő Tiszt. és Méltos. *Mandich Antal* Ur, a' Sz. István Ap. Király Rendjének Commendatora, a' Bosniai, Diakovari és Szirmiumi egyesült Püspökségeknek Püspöke, Esz. Csasz. és Ap. Királyi Felségének valóságos titkos Tanácsosa, hasznos életének 75 ik esztendejében tudógyuladásban Diakovárban, Szlavoniának nevezetes városában meghalálozott. Ennek a' nagy, tudos, és hasznos hazafiának halálát közönségesen mindenek; de különösen azok felette sajnállyak, a' kiknek közelebb való esmerettségéhez szerentséjek lehetett.

Valamint ezen nagy hazafiának, úgy Fő Tisztelendő *Karaba György* Rosnyai N. Prépostnak, Szerbiai Val. Püspöknek, Apostoli Fő Notariusnak, és Siklói Apátornak halálában is tetemes kárt vallott a' Katolika Aoyaszentegyház, a' ki szent hivataljának 50 esztendeig való hiv. folytatása után, Rosnyó városában hasznos életének 80-ik esztendejében meghalálozott, kiknek emlékezete a' Rosnyai Püspökségben sokáig fenn fog maradni.

Magyar Országi újságlevelünkben olvassuk, hogy Szepe i Püspök Baró *Brigido Mihály* ó Nagysága, Jan. 15-ik napján a' maga 50 esztendőktől fogva folytatott papi jubileumának szent innepét tartotta légyen.